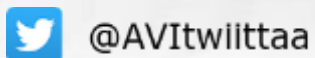

Omatoimikirjastohankkeet syksyn avustushaussa ja tilannekatsaus omatoimikirjastoihin

Kristiina Kontiainen & Marko Ojala

Syksyn avustushaku 26.10.–30.11.2022 klo 16.15 ja omatoimikirjastot

- "Omatoimiseen kirjastopalveluun voidaan myöntää rahoitusta, jos hanke parantaa kirjastopalvelujen saatavuutta ja omatoimikirjaston toiminnan monimuotoisuutta. Omatoimisen kirjastopalvelun kehittämiseen voidaan myöntää avustusta vain, jos kirjasto kehittää palvelua ensimmäistä kertaa tai jos kirjasto kehittää edelleen jo toteutettua omatoimipalvelua/konseptia."
  - https://avi.fi/documents/25266232/133113886/Kirjastot_hakuohje_2023_fi.pdf/
- **Kokonaisuus: Kirjastojen vaikuttavuus, uudet toimintamallit ja kestäväkehitys**

Kirjastopalvelut tukevat tutkivaa, luovaa ja vastuullista elämänasennetta.

  - Kehitetään kirjastojen yhteiskunnallista vaikuttavuutta lisääviä toimintamalleja.
  - Kehitetään kirjastopalvelujen saavutettavuutta parantavia toimintatapoja ja yhteistyömalleja.
  - Kehitetään kirjastoja kansalaistoimintaa tukevinä yhteisöllisinä tiloina.
  - Edistetään kestävästä kehitystä.

Mihin avustusta voi käyttää?

- Maksimi avustus omatoimihankkeille (joissa perustetaan omatoimikirjastoa ensimmäistä kertaa, sisältäen laitehankintoja) on viime vuosina ollut 15 000 €
- Omatoimikirjastojen toteuttamiseen liittyvät hankkeet ovat kehittämishankkeita, eivät investointihankkeita.
- Hyväksyttäviä kustannuksia:
  - omatoimikirjastojen automaation hankinta mukaan lukien ensi kertaa hankittavat lainaus- ja palautusautomaatit sisältäen kalusteen
  - lainausautomaatioon liittyvät lisenssi- ja ohjelmistohankinnat sekä kulunvalvontaan liittyvät laitteet asennettuina (sähkölukot, kamerat).
- Hyväksyttäviä kustannuksia eivät puolestaan ole tilan rakenteellisista muutoksista johtuvat kustannukset kuten yleiset sähkö- ja tietoliikennetyöt tai -asennukset, laitteiden kotelointi, muut kalustekustannukset tai erilaiset vaijeroinnit.
- <https://avi.fi/documents/25266232/78379749/Kirjastotoimen+valtionavustusten+usein+kysytyt+kysymykset+toukokuu+2022.pdf>

Omatoimisuuden kehittäminen, esim. hankkeista

1. Avin rahoittama Espoon hanke **“Parasta palvelua omatoimisesti - kaupunginosakirjastojen verkostomainen kehittäminen”** tuotti opaskirjansen

<https://www.kirjastot.fi/sites/default/files/content/Parasta%20palvelua%20omatoimisesti%20-%20opaskirjanen.pdf>

Oppaan esimerkit ovat Espoon, Tampereen ja Lahden lähikirjastoista. Soveltuvat mainosti pienen kunnan omatoimikirjaston kehittämiseen.

<https://aviavustukset.fi/parasta-palvelua-omatoimisesti-yhteistyossa-asiakkaan-kanssa/>

2. [Nuoret-ja-omatoimikirjastot-opas-kohtaamiseen.pdf \(savonake.fi\)](#)

Avin rahoittama Kuopion hanke

Oppaassa esitellään omatoimikirjastotoimintaa Suomessa, nuorten kirjastonkäyttöä sekä haasteellisia tilanteita ja miten näihin on reagoitu. Lisäksi käsitellään erilaisia yhteistyötahoja, joista saattaisi olla apua niin nuorten tavoittamisessa kuin ongelmatilanteiden ratkomisessa. Lopusta löytyy vinkkitori, johon on koottu erilaisia verkkosivuja ja -alustoja, joita voi hyödyntää osallistamisen tukena.

Omatoimen määrällinen muutos Lahden AKEn alueella

	2014	2021
Omatoiminen aukiolo		
Koko maa	58 000	751 000
Etelä-Karjala	0	24 000
Kanta-Häme	5 000	12 000
Kymenlaakso	0	33 000
Päijät-Häme	alle 1000	36 000
Henkilökunta paikalla		
Koko maa	1 365 000	1 151 000
Etelä-Karjala	38 000	34 000
Kanta-Häme	45 000	32 000
Kymenlaakso	43 000	33 000
Päijät-Häme	38 000	33 000

Tulossa: Avien omatoimikirjastoseselvitys

- Tehty aikaisemmin vuosina 2015 ja [2019](#)
- Kysely marraskuussa kirjastoille
- Valmistuu toukokuussa 2023
- Tilastotietoa, ongelmia ja niiden ratkaisuja, hankeavustuksista omatoimikirjastoille, kehitysnäkymät

“

Kiitos mielenkiinnosta!

- Mitä ajattelette omatoimipalvelusta juuri nyt?

Aluehallintovirasto